

Živila, ladje in denar potrebujejo zavezniki.

KREDIT ZAVEZNIKOM BO KMALU ODPRT.

Washington, D. C. — Živila, ladje in denar! To so najnujnejše zahteve alijancev po izjavi ruske komisije. Denarno vprašanje je skoraj rešeno. Akademijski tajnik McAdoo je prejel, da bo lahko spraviti do stroho \$7.000.000.000 posojila, ki ga je dovolil kongres. V kratkem bodo lahko posodili alijanci \$3.000.000.000.

Po izjavi upravnih uradnikov bodo kmalu Angliji kredit za \$50.000.000, za njo pa Franciji, Rusiji in Italiji.

Najvažnejša naloga je rešitev transportnega vprašanja. To prija tudi Allen Garrett, ki je prednik odbora, ki kupuje pšenico, pruzo in drugo žrno in ga razdeli med Francijo, Rusijo in Italijo.

Anderson pravi: "Če bodo i- ali alijanci toliko lajdi, da jim ne bo treba stradati, pojde vse lajko". Po njegovih besedah je izdelave žrna dobro urejena.

Odbor določi cene za pšenico, po katerih kupujejo komisijonarji. Njih naloga je zopet, da pazijo na to, da dobe mlinarji pšenico. Odgovor gleda na to, da mlinarji dobe rno po primerni ceni. Čq uja- komisijonarja, ki draži žito, ride na črno listino in ne more obiti več žita.

Napram častnikarskim poročalcem je Anderson rekel: "Plo- bi na morju ne škodujejo le po- pljače, ampak plova je priza- eta v splošnem od vojne. Danes i ladje, ki plove po normalnem omejen redu." Pozornosti ne za- leva le transportacija na morju, ampak tudi tovarni sistem v ame- rikah.

Anderson je povedal, da v An- gliji proizvajajo le 23.000 ton al- ohola, medtem ko so ga pred voj- no proizvedli 40.000. Mnogo te- na alkohola gre za produkcijo vsa in razstreliva. Dejal je, da v tem oziru prav nič ne pripo- laju Zdrženim državam, ker ni prišel sem, da priporoča, ampak a govori o skušnjah, ki jih ima a sabo.

V kratkem prično seje in ame- riško ljudstvo bo obveščeno o za- ključkih konference in o nalogi, i jo prevzamejo Zdržene države i tej vojni.

OROŽJE ODDAJAJO.

Chicago, Ill. — Policija je po- sestu razglasila, da naj vsi sovra- ni podaniki in državljani odda- jo orožje, strelivo, letala in apa- rate za brezžični brzojav, če tega ne stoji, se izpostavijo nevarno- sti, da bodo v znislu predsedniško- je proklamacije z dne 6. aprila pretirani in pridejo v zapor, ne a bi prišli pred sodišče.

Tačno o polnoči je prišel na po- ljejsko postajo na Canalport ave Rudolph Franz in je oddal dve oviski puški, dve puški, dva sa- moizkresla in strelivo.

"Čemu ta arsenal?" je vprašal policijski saržent.

"Čeh sem in čital sem odred- bo, zatregadel sem prišel, da od- dam orožje," je odgovoril Franz.

Ernest Dollmar, po poklicu ku- har, je prinesel dva bajoneta, ki sta visela kot okrasek nad njego- vo posteljo.

Vsakdo, ki je prinesel orožje, je dobil zanj potrdilo.

Policijski načelnik Schuetler naznanja, da so vsi policijski ka- pitani bili obveščeni, da izvrše predsedniškovo odredbo.

MNOGO JELENOV JE POGINI- LO VSLED PRIMANJKO- VANJA KRME.

Washington, D. C. — Poljedelski department naznanja, da je v Yellowstone parku poginilo leto- snjo žimo od 12.000 do 15.000 je- lenov. Delala znežena plast, pre- vlečena z ledeno skorjo po vrhu, je branila jelenom, da niso mogli do krme.

Francoska vojna komisija je došla sem.

VODITA JO VIVIANI IN MARŠAL JOFFRE.

Fortress Monroe, Va. — Fran- coska komisija se je pripeljala na predsedniški jahti Mayflower v Hampton Roads in je z njo nado- lejevala pot po zalivu Chesapeake v Washington.

Komisijo vodi Rene Viviani, mi- nistrski podpredsednik in justični minister. Član komisije je tudi maršal Joffre. Komisija nima s sabo pisanih navodil, ampak ima neomejeno moč, da lahko sklepa o vseh zadevah po svojem najbo- ljšem prepričanju.

V programu imajo mogoče, da odpošljejo ameriško ekspedicio na Francosko. Maršal Joffre in drugi vojaki, člani komisije, po- vedo razloge, zakaj bi bilo umest- no odposlati ameriško ekspedicio v Francijo.

Glavni vzrok je moralni učinek, če se ameriške čete bojujejo poleg francoskih.

Francoska ideja glede ameriške ekspedije je sledeča: Bojna moč, ki jo podpirajo pomožne moči kot železniški stab, železniški ma- terial, delavnice za popravila, br- zojavne in telefonske naprave, av- tomobilski transport in močan zbor letaleev.

Francoska vlada je pripravljena sodelovati na morju in prepustiti katerokoli luko za mornariške o- peracije. Mornariško ministertvo je izdelalo obširen načrt za ocean- sko plovo za transportacijo ar- made in zalaganje civilnega pre- bivalstva s potrebščinami.

Finančno potrebuje Francija \$100.000.000 na mesec, ki bodo po- trešeni v Zdrženih državah. De- taliran načrt predloži francoska komisija ameriški vladi na kon- ferencah, ki jih bodo obdrževali v Washingtonu.

Viviani, ki je oficijelni vodja komisije, je podal sledečo izja- vo:

"Vsak Američan bo razumel, da prihraniti prve besede za spo- štovanega predsednika Zdrženih držav, h kateremu sem na potu. Kasneje bom imel priliko pove- dati američanem ljudstvu bolj kompletno obetke, s katerimi so zdravljajo zastopniki Francije v imenu svoje dežele prvo demokra- cijo na svetu, z ideali, katere so- glaša Francija."

Ladjo, na kateri se je pripe- ljala francoska komisija, je spre- nila ameriška torpedovska flotila. Ko je ladja priplula v luko, so ame- riški razruševalci odpluli na svoja zasidrališča in na to so iz- menjali običajni pozdrav, ki je vnavadi ob taki priliki, seveda brez streljanja. Ladja, ki je nosi- la francosko komisijo, se je zasi- drala pred trdnjavo Monroe.

Odhod iz Francije je bil tajen. Ko je vlak s komisijo zgodaj zju- traj zapustil postajo v Parizu, je bilo navzočih le nekaj železničar- jev in detektivov. Pred parnikom s francosko komisijo na krovu so odplule bojne ladje na morje v nevarni pas. Prvo noč je plul parnik s hitrico osemnajst milj v uri, luči so bile uglašene. Vož- nja je končala brez vsake nepri- like.

VBOGI ŽELEZNIŠKI KRALJI!

New York, N. Y. — New York Central železniška družba nava- ja v svojem poročilu za zadnje fi- skalne leto, da je napravila \$33- 672.715 dobička, ali \$13.163.559 več kot v prejšnjem fiskalnem letu.

Železniškim kraljem še ne bo treba prijeti za beraško palico, četudi bi meddržavna trgovska ko- misija ne dovolila povzicati voz- nine za tovarno blago.

VREME.

V severnem delu Illinoisa se znižata temperatura za nekaj sto- pinj, v južnem delu države ostane neizpremenjena.

Solnčni vzhod ob 4:54 a. m.; solnčni zahod ob 6:42 p. m.

V zbornici bo najbrž sprejeta Den- tova predloga.

V SENATU JE ZANJO ZELO U- GODEN POLOZAJ.

Washington, D. C. — Kljub te- mu da narašča moč zagovornikov splošne in obvezne vojaške dol- žnosti, bo najbrž v kongresni zbor- nici sprejeta Dentova vojaška predloga, ki določa sistem prostovoljcev.

Vojaška predloga uprave bo sprejeta v senatu z večino, vsaj vsa znamenja govore za to. Če bo v kongresni zbornici sprejeta Dentova predloga, tedaj čaka u- pravo hud boj, da vpliva na zbor- nico, da sprejme predloga na kon- ferenci.

Champ Clark, predsednik kon- gresne zbornice, je proti splošni in obvezi vojaški predlogi, in ra- di tega se boje, da potegne mno- go demokratov za sabo.

Slišijo se glasovi, da je Mann, vodja republikanske manjšine tu- di proti splošni in obvezni dol- žnosti.

Voditelji nočejo izreči, kedaj glasujejo v kongresni zbornici o vojaški predlogi. Nekateri pri- čakujejo glasovanje v petek, a za besedo je priglanih še cela vr- sta kongresnikov.

V senatu so boljji izgledi, da bo vojna predloga uprave spre- jeta in da kmalu prične glasovanje o nji.

Senator La Follette je predložil spremenjeni predlog.

V torek je najdlj govoril kon- gresnik Fields iz Kentuckija pro- ti vojaški predlogi uprave. Za- govarjal je sistem prostovoljcev in povdaril je, da se predloga voj- nega departamenta dotika načela, ker napravlja mladeniče pod 21. letno vojaško obvezno, ki ga ne priznajo domači vojaški izvedenci in izvedenci drugih narodov.

Kongresnik Anthony iz Kansa- sa je dejal, da vodijo agitacijo za splošno vojaško dolžnost delni- čarji municijskih podjetij in re- publikanci v odseku za vojaške zadeve. Govoril je za sistem pro- stovoljcev.

Kongresnik Caldwell iz New Yorka, ki je bil v začetku nas- protnik vojaške predloge, jo je zdaj zagovarjal in je dejal, da je treba vse moči osredotočiti v vojni.

Kongresnik Anderson iz Minne- sote je zagovarjal vojaško predlogo in je navajal zglede iz špansko- ameriške vojne, ki se je jo udele- žil.

V senatu je senator McKellar zagovarjal sistem prostovoljcev in nastopil je proti vojaški pred- logi. Imenoval je nemškega ka- jerja največjega zločince na sve- tu in če se hočemo tega trinoga hitro znebiti, je dejal senator, je treba poklicati prostovolje pod orožje, da se svet znebi hitro tega despota.

DELAVČEVA USODA.

Evansville, Ind. — Brzovlak na C. E. and S. železnico je povozila 53letnega prožnega delavca Paul Kleinerja. Vlak ga je vrgel tride- set čevljev od sebe in oblečal je na mestu mrtve.

BANKIR POMILOŠČEN.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je pomiloštil Thomas R. Sheridan, bivšega predsednika prve narodne banke v Rosenbur- gu, Ore., ki je bil obsojen na pet let ječe radi zlorabe bančnega de- narja.

Najvišje sodišče je zavrnilo pro- šnjo za ponovno obravnavo.

DVA UBITA IN TRIJE RANJE- NI, KO SO POSKUŠALI ODRGATI ČLOVEKA OD ŽIVE ŽICE.

Pittsburgh, Pa. — Električna sila je ubila Alfreda Hatcherja, ko je hotel popraviti zlomljeno žico električne svetilke na njego- vem domu v McKeesportu. Dva člana njegove družine sta bila u- bita in tri osebe opaljene, ko so hoteli Hatcherja potegniti pro- od žice.

Vojna mogoče konča kar na- enkrat.

POROČILA NAZANJAJO MIR V BLIŽNJI BODOČNOSTI.

Washington, D. C. — V vladnih krogih pazno zasledujejo dogo- dke, ki se vrše v centralnih drža- vah.

V Nemčiji in Avstro-Ogrski po- kajajo živila. Izgredi radi pomanj- kajajo hrane so na dnevnem redu. V Nemčiji je izbruhnilo več stavk in štrajkujoči delavci so zahteva- li, da jim pomnože odkazano hr- ano. Na zapadni fronti ni nemška mašinerija več tako silna, kot je bila še pred nekaj meseci. Vse to vstvarja situacijo, ki jo je treba ravnatoko pazno študirati kot me- tode, s katerimi hočejo Zdržene države pomagati svojim zavezni- kom do zmage.

V oficijelnih krogih priznavajo, da vsa ta znamenja kažejo, da la- hko vojna preneha ravnatoko hi- pno, kot je pričela. Seveda ne ve- mo, če so bili tako zaključki stor-jeni na podlagi vesti, ki so jih sporočali javnosti, ali če so ameri- ški diplomatje poslali iz Evrope še posebej poročila.

Zelo važne so sledeče vesti: Vsi vladni uradniki pazno študirajo poročila o dogotkih, ki se razvije- jo v nekaj dneh v Avstriji.

Resnica je, da imajo nemške o- blasti, katerim grozi nesreča na zapadu in jih od vseh strani ob- daja nezadovoljnost v Berlinu, zdaj rešiti mnogo bolj resen pro- blem, da preprečijo omaganje av- strijskih in bolgarskih zavezni- kov.

Sodiijo, da Avstro-Ogrska vpra- ša za separaten mir.

Odkar je Karel postal cesar, ni bilo važnega vojaškega gibanja na nobeni fronti. Dasi ravno smo že daleč v sponladi, Avstriji in O- gri ne delajo priprav za napad. Italijani ravnatoko ne podvzame- jo važnih operacij. Pravo premir- je že obstoji.

Ako se je to izvršilo potom taj- nih diplomatskih zvez med Duna- jem in Rimom, ostane postran- ska reč. Fakt, da se Italija ne tru- di, da dobi finančno pomoč iz Zdrženih držav, mejtem ko nje- ni zavezniki pošiljajo komisarje v Washington, da se dogovorijo gle- de pogodbe, vstvarja vero, da sta Viktor Emanuel in cesar Karel dosegla točko pri mirovni poga- janjih, da so italijanski državni- ki prišli do sopznanja, da je ne- potrebno se pogajati z Zdrženimi državami radi finančne pomoči.

Če Avstrija sklene separaten mir, ki takoj sledi Bolgarija. Tako sodijo v Washingtonu.

Zaupna poročila, ki jih je dobi- lo državno tajništvo, se večinoma nanašajo na situacijo v Bolgariji in na to, da je narod pripravljen za mir, ko je pomagal podvreči Rumunijo.

Med bolgarskimi voditelji se pojavlja nemir, ker nemška mil- itaristična moč stopnjuje pade. Odkar je padel ruski car, se oživ- lja v Bolgariji tudi naravna sim- patija za Rusijo in želja, da se sklene mir s slovanskimi brati.

Strah se znižuje, da Rusija o- maga, preden bo zlomljena voja- ška sila Nemčije, ker postaja ve- dno bolj mogoče, da Bolgarija in Avstrija zapustita Nemčijo.

Vsled tega je potreba, da ame- riška vlada pomaga Rusiji, da ru- sko ljudstvo stoji kot en moč za rusko vlado.

SOVRAŽNI PODANIKI LAHKO VSTOPIJO V ZDRUŽENE DRŽAVE.

Washington, D. C. — Da se dovoli vstop v Zdržene države sovražnim podanikom, je treba da prošnjo odobrita naselniška oblast in justični department. Vstop jim je dovoljen, če dokažejo, da njih prihod v Zdržene države nima sovražnega namena.

Sovražni podaniki, ki hočejo za- pustiti Zdržene države, se mora- je obrniti za dovoljenje na justični department.

Ruski kmetje so zaplenili svet bogatinov.

IZGREDI NA DEŽELI TVORIJO NEVARNOST.

London, 25. aprila. — Brzojav- ke iz Petrograda naznanjajo, da se revolucionarni duh pojavlja v kmečkih distriktih na deželi in da so izbruhnili izgredi na deželi.

Organizacija živinskih odborov se trudi, da dopove kmečkemu ljud- stvu, da zemljišnega vprašanja ne morejo rešiti preje, da je izvo- ljen ustavni zbor. Kmetje si ne dajo tega dopovedati in hočejo vzeti stvar v svoje roke.

Vojaki, ki so obiskali svoje do- move na deželi, z dovoljenjem in brez dovoljenja, so razširili vest v revoluciji in vodijo kmete pro- ti zemljišnim veleposestnikom.

To se posebno pojavlja v saratov- ski guberniji, kjer je ljudstvo vročega temperamenta. Kmetje so tukaj sprejeli resolucijo o kon- fiskaciji zemljišč, nato so se napa- tilili, da prevzamejo svet in spode veleposestnike.

Kmetje izjavljajo, da bodo sami sejali, ker prihajkuje semeja, je to nemogoče. Vsled tega bo svet zaostala in mogoče se zdato zniža poljski pridelek. Oblasti so se pri- čele brigati za stvar in upajo, da preprečijo tako nesrečo.

Kmečke konference, h katerim pošiljajo tudi najmanjše občine delegate, sklicujejo povsod v Ru- siji, da na njih razpravljajo o po- trebah kmečkega ljudstva. Konfe- rence, ki so bile obdržane, zahteva- jo, da razdele zemljišča. Naka resolucija je karakteristična, ki zahteva, da morajo takoj ves svet izročiti začasnemu županu kmečkih vojakov, ki ga posestniki ne mo- rejo obsejati. Tak svet se mora izročiti zastoj, drug pa proti na- jemini, ki jo določi občina.

Najbolj so kmetje razjarjeni na veleposestnike v Besarabiji, kjer so napadli in oplenili gradče boga- te družine. Kmetje v guberniji Tambo so obkolili gradče velepo- sestnikov in jih prisilili, da so pod- pisali dokumente, v katerih izre- kajajo, da odstopijo svet kmečkemu ljudstvu. V mnogih krajih čaka- jo kmetje na akcijo oblasti. V nekaterih krajih v Besarabiji je ljud- stvo nazadnjaško, v Odesi so n. pr. vojaške oblasti nastopile zelo ostro, da so potlačile protirevolu- cionarno gibanje.

ŽELEZNA KAJZERJEVA PEST JE ZDRBILA STAVKO V NEMČIJI.

Rotterdam, 25. apr. — Vojno pravo, ki je zavladalo nad tovar- nani za izdelovanje munije, je zlomilo tilnik stavki municijskih delavcev. Berlinski listi poročajo, da se delavci vračajo na delo pod pritiskom vlade in delavsko giba- nje je za enkrat zopet zadušeno.

Zanimivo je, kako nemško časo- pisje, ki je ob času stavke podo- enjavalo številno stavekajočih delav- cev in zatajilo štrajk v mnogih krajih, zdaj priznava, kar je prej tajilo. Tako na primer so berlins- ki listi prejšnji teden tajili, da štrajkajo municijski delavci v Spandau, danes pa javljajo, da so se delavci v Spandau vrnili na de- lo. Listi iz Leipziga poročajo, da je končan štrajk kovinskih delav- cev v tamošnjih tovarnah. Deloda- jalec so na pritisk štrajkarjev zni- žali delovne ure od 60 in 56 na 52 tedenskih ur in povišali plačo pet do sedem odstotkov.

Kodanj, 25. apr. — Pangerman- sko, konservativno in liberalno ča- sopisje v Nemčiji silno napada kancelarja Bethmann-Hollwega, ker se ni izjavil, da ni vlada v no- beni zvezi s Scheidemannom in njegovo mirovno propagando. Li- sti očitajo kancelarju, da bledi cesarski prestriz in da je sramota za nemško vlado, ker dopusti, da socialisti v njenem imenu baranta- jo za mir z ruskimi revolucionar- ji. Iz tega kritiziranja je razvidno, da kancelar ni več priljubljen pri pruskih junkerjih.

Amerikanec je po- topil potapljačo.

Francozi v ofenzivi.

London, 25. aprila. — Kapitan Rice, poveljnik ameriškega parni- ka "Mongolia," ki je priplul v neko britsko luko, je 19. aprila streljal na nemško potapljačo. Ka- pitan Rice pravi, da je bila pota- pljača brez dvoma zadeta in pota- pijena.

Berlin, 25. aprila. — Glavni stan poroča, da so v ponedeljek u- jeli 650 britskih vojakov.

V ponedeljek je bilo uničenih 20 sovražnih letal, v torek pa 19.

Topovi grme na vsi fronti, kjer so prešli Francozi v ofenzivo. Na- padi Francozov blizu Hurbelaa, v obližju Brimonta in zapadno od Suippesa so bili neuspešni.

STRASNE IZGUBE NEMCEV.

London, 25. apr. — Danes je tretji dan druge, velike bitke pri Arrasu, katera spriča starih 100-jev in ogromnega števila padlih žrtev nadkriljuje vse prejšnje bit- ke triletne vojne. Vojni urad po- roča danes, da je bilo v prvih dveh dnevih 3029 Nemcev ujetih, med katerimi je 56 častnikov. Av- gleži so sinoči okupirali Bihem, iztočno od Havrincourtkega gos- da. Furija angleških napadov je zdobila pred seboj evet nemške armade, ki se je zastoj upravnih silnemu navalu, in angleška fron- ta je bila večraj pomaknjena do Sherisy in Fontaine-lez-Crobit- lesa.

Hindenburg je večraj vrgel v- dem novih divizij (140.000 moč) v boj, da zamaši velike luke v raz- drapani fronti, ki jih je apardil silovit artilerijski ogenj. Nemški bataljonom na severnem koncu bojeve linije je bilo uničenih 20- drže svoje pozicije za vsako čno; bataljoni so ubogali in plačali ceno; angleška artilerija in bo- jneti napadalec so pometli z nji- mi do čistega. Pridrle so nove nemške divizije, toda vrzene so bile nazaj z velikimi izgubami. Vaj zakopi, ki se zveajo iz tal v okoli- šku Drocourta in Quentanta, so na- polnjeni z nemškimi mrlji. Evi- dentno je torej, da je Hindenburg spremenil svojo taktiko v čisti- dno svrbo, da vsako žrtvovanje življenj, pa naj bo še tako kolo- salno, ni preveliko za odvračitev katastrofe, ki grozi nemški arma- di v Franciji. Dejstvo, da meče- jo nemški generali silne mase vo- jastva pod uničujoči ogenj zave- zniških topov, tako da je akoraj po destituciji vojakov na vsaki šti- rijski milj arziške fronte, doka- zuje, da je angleško-francoska of- enziva že presegla tudi najbolj pesimistične račune nemškega ge- neralnega štaba. Posledica nove Hindenburgove taktike je, da ni bilo še nikdar, odkar se piše vo- dovina, takega uničevanja življe- nja na tako omejenem prostoru.

Angleške čete so večraj prodrle dalje in zasedle več važnih postoj- ank na takozvani "votanski li- niji" in v smeri proti St. Quentinu.

Za vsako izgubljeno pozicijo so Nemei takoj organizirali silovit protinapad, kar dokazuje, kako važno je zanje, da jih obdrže v svojih rokah.

Vsi protinapadi so pa bili izja- lovijeni in sleherna ped okupirane zemlje je ostala v rokah zmagoval- cev. Poročevalci v angleškem glavnem stanu javljajo o izgu- bah, ki so jih plačali Nemei za vsak svoj protinapad. Tako je na- padla četa, brzoča okrog 400 moč, v smeri od Bois du Santa izgublj- no pozicijo. Četa se je zakadila z največjo furijo, toda prišla je do zadnjega moža pod topniški o- genj in obležala zmokana in raz- bita. Enaka usoda je zadela dva nemška bataljona, ki sta napad- la med Gavrelle in Rouxom.

Obenem se je večraj vršila naj- ljutejša zračna bitka, kakršne še ni videla sedanja vojna. Angleški letalni škvadroni so po dosegli nov rekord podri so na tla 39 nem- skih aeroplanov, medtem ko sami

Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-17) poleg vsakega imena in na slova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Važne zakonske predloge v legislaturi.

V illinoiski legislaturi so tri važne zakonske predloge, ki so posebno važne za delavstvo in če delavstvo napravi potreben pritisk na poslance, bodo tudi sprejete.

Predloge, važne za delavce, so sledeče: Osemurni delavnik za žene, odprava sodnijskih prepovedi za štrajke in reforma zakona za nezakonske otroke.

Osemurni delavnik za žene je sedaj pred pododsekom za industrialne zadeve in leži tam okoli enega meseca. Razume se, da predloga ni vseh izkoriščevalcem ženske delavne moči, ki bi najraje videli, da predloga zaspi spanje pravičnega in ne pride nikdar več na dnevni red v legislaturi. Delavce veže dolžnost, da nastopijo proti sistematičnemu zavlečanju tega pomembnega socialnega zakona za žene, ki jih varuje pred izkoriščanjem v industrijskih podjetjih. Vsak delavec, ki je državljani in živi v državi Illinois, naj piše poslancu svojega okraja in zahteva, da bo država Illinois šteta med kulturne države, ki čuva zdravje mater kot neprecenljiv biser za človeško družbo.

Ugovori delodajalcev proti osemurnemu zakonu za žene ne prihajajo le iz dobičkaželjnosti, ampak so tudi skrajno bedasti. Izkoriščevalci kaj radi pravijo, če postane osemurni delavnik zakonit, preti industriji bankrot, ker žene producirajo manj v osmih urah kot v desetih.

Oglejmo si ta argument malo bližje in prepričamo se, da delodajalci, ki govore tako, gobezdajo tjevendan in da nimajo dokazov za svojo trditev. Ko je izbruhnila sedanja svetovna vojna, so na Angleškem zahtevali strelivo in zopet strelivo. Apelirali so na žene, naj delajo, producirajo, da ne zmanjka streliva. In žene so delale po deset, enajst in tudi več ur na dan in sedem dni v tednu. Produkcija je kljub temu pešala. Kolikor bolj so priganjali žene in več ur so garale na dan, toliko bolj je pojemala produkcija. Ministrstvo za strelivo se je pričelo zanimati za stvar in imenovalo je komisijo, da najde vzroke, ki znižujejo produkcijo. Komisija je pričela preiskavati in študirati in pronašla je, da je dolg delavnik tisti krivec, ki povzroča, da pada produkcija. Uvedla je na podlagi te preiskave in študij osemurni delavnik v tovarnah za strelivo. S to reformo je dosegla presenetljiv uspeh. Delavke so producirale več granat v osmih urah na dan in v šestih dneh v tednu kot prej pri deset in enajsturnem delavniku in sedmih delavnih dneh v tednu. Na Angleškem prihajajo zdaj tudi drugi tovarnarji do spoznanja, da še osemurni delavnik izplača zanje in vračajo se k osemurnemu delavniku, ki so ga v začetku vojne vsled bedaste teorije zavrgli.

Po dokazih za osemurni delavnik nam ni treba hoditi na Angleško, ker jih imamo prav pred nosom. V Detroitu ima Henry Ford ogromno podjetje, v katerem izdeluje avtomobile. Prostovoljno je uvedel osemurni delavnik in zvišal svojim delavcem plačo na pet dolarjev dnevno, ko so drugi delodajalci v neorganiziranih tovarnah plačevali svoje delavce pri deseturnem delu po \$2 in \$2.50 na dan. In ko je koncem leta Ford napravil račun, se je prepričal, da se mu je izplačalo znižati delavnik in povisati mezdo. Ob tej priliki je celo rekel, da drugi tovarnarji ne ravna pametno, ako ga ne posmenajo.

Sodnijske prepovedi ob času štrajkov spadajo v dobo telesne sužnosti, ko je bil sužen lastnina gospodarja. Današnji delavec ima iste politične pravice kot njegov gospodar. Sodnik, ki izda sodnijsko prepoved proti štrajkarjem in jim prepove se poslužiti javnih cest, razstavi stavkovne straže, nagovarjati svoje tovariše, da puste delo, je kršil temeljni zakon — ustavo, ki garantira vsakemu državljanu in prebivalcu zborovalno svobodo in svobodo govora. Mnogo sodnikov ne izdaja sodnijskih prepovedi, ker so mnenja, da so obstoječi zakoni in ustava najvišja oblast, po kateri se moramo ravnati vsi. Vsi sodniki ne mislijo tako in radi tega je treba, da legislatura sprejme postavo, ki izrecno prepoveduje izdajati sodnikom sodnijske prepovedi proti štrajkaščim delavcem. Ta bo taka

postava sprejeta, je treba, da pritisnejo na poslance delavske organizacije, posebej pa vsak delavec še posamezno na poslance iz njegovega volilnega okraja.

Pomenbna reforma je tudi nova zakonska predloga radi nezakonskih otrok.

Sedanji zakon za nezakonske otroke ni le pomanjkljiv, ampak je tudi skrajno poniževalen. Nezakonsko dete nosi danes ime "bastarda". Očeta lahko prisili, da plača za oskrbo otroka \$550. Prvo leto mora plačati \$100, potem pa \$50 na leto skozi devet let. Za vse drugo mora skrbeti mati, ki je večinoma siromašna delavka, ki s svojim zaslužkom komaj sebe preživi. Kako se takemu otroku godi, se lahko vsakdo prepriča, ki se zanima za družabne razmere. Otrok nima očeta, "bastard" je, in vsakdo ga suje in preganja, ki ima sirovo srce. Še med svojimi tovariši — otroci nima miru. Tudi tam ga pehajo in mu nagajajo. Povsod mu mečejo polena pod noge, nikjer ga ne vidijo radi, povsod ga preganjajo. Življenjska pot nezakonskega otroka je prava mučeniška pot, posuta s trnjem in kamenjem.

Pred senatnim in zborničnim pravnim odsekom je sedaj predloga, ki vsaj deloma poravnava krivico, ki se je godila nedolžnim otrokom, trpečim za grehe njih starišev. Predvsem odpade žaljiv in poniževalen izraz "bastard". Nadalje določa obravnavo pred sodiščem, da sodnija dožene, kdo so stariši otroka. Ko sodnija dožene, kdo je oče otroka, je oče obvezen skrbeti zanj ravnotako kot za zakonskega otroka. Otrok lahko podeduje za očetom in materjo, ako ga posebno ne izključita od dedščine, lahko sprejme očetovo ali materino ime in sodišče ga lahko izroči materi ali očetu v vzgojo, ki ga smatra najbolj sposobnim za vzgojo otroka.

Za odpravo te krivice, ki se je godila nezakonskim otrokom, mora biti vsak državljani, ki človeško čuti, ne glede na versko in politično prepričanje. Kdor verjame v resnico, da je človek najvišje bitje na svetu, bo porabil svoj vpliv, da se poravnava stoletna krivica in odvzame nezakonskim otrokom pečat "bastardstva".

DOPISI.

Sheboygan, Wis. — Velikokrat se nekateri pritožujejo, da se mi Slovenci premalo brigamo za farme. Vzodbujajo nas na vse načine. Da bi pa ti, kateri nas najbolj vzodbujajo za farmarstvo, včasih sami nekoliko pogledali dotično zemljo, katero nam nekateri agenti na vse načine hvalijo, bi pa drugače govorili. Ravno z raznimi umazanimi spekulacijami in pretiravanji se je največ oplašilo našega ljudstva, da ne mara več za farme. V nekem listu se zemlja v Carolini na vse načine hvali in celo v nebesa povzdiguje. Radi tega se nas je zbrala večja družba in smo šli pogledat ono zemljo, ker bi rad postal neodvisen gospodar. Ko smo prišli tja, smo bili takorekoc razočarani, ker nismo videli polovico tega, kar so nam prej hvalili. Ko smo nekoliko časa ogledovali tamošnjo zemljo, in se informirali glede rodovitnosti, smo takoj izpoznali, da za nas ni ta kraj. Naseljeni so večinoma Poljaki in Slovaki. Ti so menda zadovoljni. Zemlja je v nekaterih krajih močno peščena, v nekaterih krajih je pa malo močvirnata. Podnebje je mlo in gorko. Nam se ta kraj ni dopadel in ako hoče kdo videti in se peljati na izlet, je vsakemu prosto dano. Mogoče se bode njemu dopadlo tam, kjer raste riž, nam se ni.

Mike Potepin.

La Salle, Ill. — Iz tukajšnje naselbine se malokdaj čita kakšen dopis, da bi ga bilo vredno čitati. Edino Pavel Berger, ta še piše kaj stvarnega. Dobro se še spominjam na otroška leta, kako nas je oče vedno podučeval, ako je le imel kaj prostega časa. Vedno nas je učil o socializmu, in nas vedno opominjal, da moramo brati socialistične knjige in časopise. Včasih nas pa učil, da moramo nauke, katere so nas stariši učili, izpolnjevati, sicer inamo pa greh. Ker se pa jaz zelo bojim greha, radi tega pa jako pridno berem socialistične časopise, posebno pa, "Prosveto" in "Proletarca", katerega bi morala imeti vsaka slovenska družina, kot imajo sedaj rožnivec in A. M. Dobro mi je še v spominu, kako je sodrug Kristan zahajal k mojemu očetu, kjer sta se vedno pogovarjala o zboljanju delavskega položaja. V slednjem njegovega truda in njegovih prepričevalnih besed se je posrečilo delavce v Idriji tako dobro organizirati, da so si priborili marsikaj, česar bi drugače nikdar ne pridobili, kakor n. pr. zboljanje plače. On si je toliko trudil, da je ustanovil slovenski socialistični klub. Ravno tako bi bilo lahko tudi tukaj v Ameriki, ako bi se de-

lavei toliko zanimali za socializem. Marsikaj bi se z lažjim potom dobilo, ko bi bili boljše organizirani. Rojaki delavci pristopajte v socialistične klube.

Opozarjam vse delničarje SL Nar. Doma, da se polnoštevilno vdeležite slavnostne otvoritve, ker vam bode gotovo ta slavnost in sploh cela prireditev ostala v vednem spominu. Najiskrenejše se pa zahvaljujem sobratu Math Vogrihu, kateri se je odzval mojemu pismu, in tako neumorno deloval pri tamkajšnjih rojaki, da je postal veliko zelo krasnih stvari v prid Slovenskega Nar. Doma. Vsem darovalcem moja najiskrenejša zahvala. — Obenem opominjam vse članice društva "Triglav," šte. 2 S. N. P. J., da se polnoštevilno vdeležite sprejema naše slavnosti, katere se vrši 29. t. m. Čim večja bode prireditev, tem bolj bomo pokazali našim nasprotnikom, da gremo kljub njihovim napadom smotreno našim ciljem nasproti.

Pavla Ermenc.

Thomas, W. Va. — Po osem-mesečni odsotnosti iz W. Va. se je vse neizrečeno podražilo po trgovinah, da bi se človek najraje jesti odvalil, ako bi bilo mogoče. Tudi farmarji zahtevajo ravno iste cene za svoje pridelke kakor v trgovinah; ako ne ve, po čem bi jaje prodal, pa telefonira v trgovino in zve po čem, da jih v trgovini držijo in jih tudi en cent ceneje ne da, ravno tako je tudi z drugimi reči.

Vse tarna, trgovalci, gospodinjice, gospodarji, še celo gospodje samostojni kuharji se pritožujejo čez to prokletu dražnjo. Kaj nas čaka? Življenske potrebščine se čudovito dražijo in krečijo. Nekaterih že sedaj ni več dobiti po trgovinah, tudi za denar ne, n. pr. krompir. Angleški časopisi pišejo, da kdor bode leto imel veliko krompirja nasajenega, da zamore pričakovati lepe dobičke od njega.

V našem listu "Prosveta" ali sploh v kakem drugem slovenskem listu ni nobenega glasu, da bi se začelo kakšno gibanje med Slovenci za pridobivanje več življenskih potrebščin po zmernih cenah. Kakor zgleda, da spino spanje pravičnega v tem oziru. Za vse neke druge manj važne stvari so cele kolone na razpolago v časopisu, kakor n. pr. za neko ligo, neko nabiranje za v vojni prizadete intakodajle, samo za povspenjanje pridobivanja več življenskih potrebščin iz zemlje, o tem ni nobenega glasu. Kaj nam bodejo koristile lige in denar nam bran za v vojni prizadete, ako ne bode mogoče zanj česa nakupiti, ampak, če bi imeli kaj prodati, to bi bilo velike važnosti.

Poglejmo, koliko akrov zemlje

leži v nemar v Združenih državah, na drugi strani, koliko rojakov je zgubilo svoj težko prisluženi denar, ker so ga imeli premalo, da bi zamogli vspehi doseči s kmetijstvom. Dalje koliko stotisočakov, takorekoc mrtvih leži od posameznikov, enot in zvez, po hranilnicah na malenkostne obresti v sorazmerju, koliko dobička napravljajo s tem denarjem bankirji in trustovci. Ali bi ne bilo umestno, da bi se nekaj odstotkov tega denarja rojakom kmetovalcem posodilo na 8% posojilo, in v 20 letih pa bi bil dolg plačan. In nekaj odstotkov pa bi se naj naravnost investirali v zemljišča, katere bi se obdelovala in pridelki se pa dali članstvu priložnost v nakup.

Pred dvema letoma sem hotel slovensko javnost opozoriti, da bi si ustanovili združne kmetije. V to svrhu sem se zglasil pri več vplivnih osebah in dajal dopise, kateri so večinoma rajali v uradniške koše. In poleg tega sem pa še tudi nekatero v slisel od — "smart" ljudi.

Ako bi posamezniki, jednote in zveze, 10% od gotovine dali na razpolago tistim, kateri si hočejo zemljišče nabaviti, bi storili jako koristno delo napram sebi in drugim in v to svrhu bi se ustanovil poseben odbor iz pooblaščenecv jednot in zvez, kateri bi zmlkov in izvrševal posojila, toltudi sprejemal vloge od posamekne časa, da se pravi uradniki ne izvolijo za to svrhu.

Koliko rojakov bi se poprijelo kmetijstva, če bi imeli sredstva. Zdaj se lahko dobi delo na farmah za nekaj mesecev v letu. Ko pa pride zima pa se ga odslovi.

Pričakujem, da dohim kaj somišljenikov za združno kmetovanje in je zadnji čas, da se začnemo zavedati o potrebi in važnosti kmetijstva, saj smo s kmetov prišli.

S pozdravom

M. Krainz.

SLOVENSKE VESTI.

Franklin, Kans. — Naznanjani vsem cenjenim rojakom v Franklin in okolici, da priredim 29. aprila t. l. v Bartel Oblakovi dvorani domačo veselico, kjer se bode točilo pristno temperenčno pivo. Za obilen obisk se priporočam. Františka Kraupberger.

La Salle, Ill. — Zahvaljujem se najiskrenejše vsem Slovincem in Slovenkam, kateri so mi pri zadnjih volitvah oddali svoje glase in mi pripomogli do izvolitve za mestnega svetovaleca ali "aldermanna". Ubljubljam vam, da se bodem vedno oziral na Vas in na Vaše želje. Zahvaljujem se tudi za vse častitke, katere sem dobil o priliki izvolitve.

Frank Pernat.

Mc Kinley, Minn. — Društvo "McKinley," šte. 175 S. N. P. J. priredi 13. maja plesno veselico v Anton Škodovi dvorani. Vabi se najljubšeje vsa slovenska društva iz bližnje in daljne okolice, kakor tudi vse rojake. Za dobro postrežbo jamči veselčni odbor. Začetek veselice ob deveti uri dopoldan.

Vstopnina: 25c za moške, ženske proste vstopnine.

Odbor.

Chisholm, Minn. — Članom društva "Slovenski rudar," šte. 110 S. N. P. J. se naznanja, da se vrši državljanska slavnost v nedeljo 29. t. m., na katero so povabljeni vsa slovenska društva, da se udeležijo te slavnosti. Tajnik

Chicago, Ill. — Skoro bode triletnica najstranejšje in najbolj krivične vojne tu, ki jo je povzročila nemška imperialistična osvobodilna politika. Slovenski narod je bil v tej vojni prisiljen, da se bori za one, ki so bili krivi njegovega uboštva, in da je bil Slovence na svoji rodni grudi tuje brez prava. Kadar se bode sklepal mir, bode tudi naš narod zahteval ono, kar mu spada in kar potrebuje, da se bode svobodno razvijal in šel istočasno z drugimi narodi po poti napredka v svojo korist in svoj blagor. Zavezniki, posebno pa Združene države, bodo zahtevali, da se mora dati malim narodom svoboda. V tem programu smo tudi Slovenci. Treba pa je, da tudi sami povzdignemo glas, da se tudi od nas čuje, da se zavedamo tega važnega programa in da tudi res delujemo v tej smeri.

Radi tega bo priredila Slovenska Narodna Zveza v Chicagu javno shod, ki se bo vršil v sredo 2. maja ob 8 uri zvečer in sicer v veliki Narodni dvorani na vogalu 8. ceste in So. Racine Ave.

Glavni govornik bode Math. K. be iz Pa. Vabijo se s tem vse Slovence in Slovinci, da se tega shoda vsi brez izjeme udeležijo in s tem pokažejo, da se zavedajo zgodovinsko važnih dogodkov iz katere že gori omenjeno, da se tudi mi nas Slovencev kaj čuje.

Frank Kraus

1669 Blue Island ave., Chicago, Ill.

Youngstown, Pa. — Naznanjam vsem tukajšnjim rojakom, kakor tudi v bližnji okolici, da tukajšnji socialistični klubi proslavljajo prvi maj v Morrelville, blizu slovenske pokopališča, kamor se vrši izlet. Začetek že dopoldan.

Na veseljenem prostoru bo vsi govore v slovenskem in hrvatskem jeziku. — Zvečer ples in predstava "Padec ruskega carja" v Sl. Izobraževalnem domu v Franklinu.

Uljudno vabimo vse sodruge in sploh vse rojake, da se te proslave prvega majnika v obilnem številu vdeležijo, ker je to praznik proletarijata, praznik zavednega delavstva.

Odbor.

Chicago, Ill. — Slovenski Del. Sokol v Chicagu vabi vse naše člane na občni zbor, ki se bo vrši v nedeljo 29. aprila točno ob pol dveh popoldne v Hrvatskem Narodnem Sokolskem Domu 1901 So. Racine ave.

Na dnevnem redu so poleg volitve odbora jako važne in nujne stvari, ki jih moramo rešiti. Pri sebi tudi Slovinci in Slovenke, ki še niso člani, da pridejo ta dan na občni zbor in pristopijo kot podporni člani k tako važnem narodnem društvu in na ta način pomagajo, da se bode Slov. Sokol v Chicagu povsod do višine, katera mu v tako veliki slovenski samobini pripada. Naj ne manjka nikogar!

Slovenski Del. Sokol Chicago.

Delavske vesti.

RUDARJI V KANSASU DOMA ZAHTEVALI POVIŠANJE MEZDE.

Pittsburg, Kans. — Rudarji jugozapadnega distrikta bode na konferenci v Kansas City zahtevali povišanje mezde za 20 odstotkov. Aleksander Howat, predsednik rudarskega distrikta šte. 16, je odpotoval na konferenco, na katero je povabil predsednika distriktov iz Arkansasa, Oklahome in Missourija. Na tej konferenci bodo razpravljali o povišanju mezde. Po konferenci predsednikov se vrši skupna konferenca z operatorji, na kateri pride na razpravo povišanje mezde, če se predsedniki organizacij razumijo med seboj glede zahtev.

KONEC STAVKE KROJČEV.

Chicago, Ill. — Štrajk krojačev, ki je začel meseca februarja z velikim upanjem, konča po poročilu uradnikov krojaške unije. Prišli si niso veliko, ker so morali štrajkarji veliko pretrpeti od strani dobro organiziranih krojaških tovarnarjev in od strani sodišč, ki so stala vedno na strani delodajalcev in so veliko štrajkarjev vrž v ječo.

Podpredsednik krojaške unije je rekel, da štrajk kmalu zane in če delodajalci sedaj zopet štore zmago, bodo vendar kmalu utrkali, da je neprijetno živeti v vsiljenem prepiru z delavsko unijo. Proti nekaterim štrajkarjem in uradnikom unije je še naprej tožba. Mogoče bode sedaj odprta, ker je štrajk končan.

ALI ZAŠTRAJKAJO PEKOVNI DELAVCI?

Chicago, Ill. — V par dneh se bode videlo, ali bode pekovski močniki pri večjih pekarnah družbah zaštrajkali ali ne. Majni mojstri so večinoma vsi že postali novo plačilno lestvico, ne kar se večje pekarske družbe ne zneje. Vendar so povabili delavce niti. Vendar so povabili delavce odbornike za četrtlet na skupno sejo, kjer naj bi razpravljali o novi pogodbi. — Razvaljale kraja grizijo s stavko, ako jim delodajalci ne povišajo plače na \$3 na roko in dajo še posebej komisijo od prodnega kruha.

Na evropskem bojišču.

(Mobilizirane se prve strani)

to je dva. Bilo je lepo, ide- vreme za poletne letalce iz- strani so ga korenito izrabli- rače je kar počenlo valed- nih eroplanov in angleški ki so leteli celo 45 milj da- nemško fronto, kjer so z- mi napadli nemške vlake, vozili rezervne čete na fron- bombardirali transporte na ce- fotografirali nemške bate-

25. apr. — Vojni urad je al sinoti: Dan je potekel el med artilerijskim boje- . Naši topovi so nadalje- bombardiranjem sovražnih v okolici St. Quentin, re- Corbeny, Juvincourt in v iniji, koder je bilo opaziti splazaj. Na planjavi Chemis ames smo vplenili štiri hav- katerih nismo vteli v prejš- ročilo. Blizu Moronvillera je partije prodrla v nemške , ki so bili polni mrličev. es poroča vojni urad, da so ke čete osvojile nove pozic- Šampaniji in odbile ljut apad v okolici Hurtebise. ju, čez London, 25. apr. — je poročal generalni štab : Severnoiztočno od Arrasa ržil vroč boj za posest Gav- (Ob cesti Arras-Cambrai so iz- izvirkevali sveže napade. la iz fronte dokazujejo, da gli Angleži zadnja dva dni agube. Na fronti ob Aisne in ipaniji so bili ves dan ljuti ki boji.

fronta. rograd, 25. apr. — Na rus- lški fronti se vrše lokalni ti in zračne operacije. Rav- to je na rumunski fronti. V je dva čevlja in pol debel

alkanu. u čez Pariz, 25. apr. — Ar- lski boji se vrše na vsi fron- tiški avijatikih so prepodili ne letalce, ki so nameravali udariti naše pozicije.

raglaše zmage. on, 25. apr. — Vodstvo e armade je večeraj razglaši- "domačo porabo" — kakor i poročilo preko Amsterda- da niso Angleži nikjer do- spela v bitki pri Arrasu, iz- i par sto jrdov ozemlja ob Arras-Cambrai in razvaline i Guemape. Povsod drugod gleške čete žele strahovit po- rito pogumnega bojevanja kega vojaštva, ki si neizre- želi zmage. Angleži so napa- 30 kilometrov široki fronti, gleško armadno poveljništvo rja, da na ta način opravi- nemška vlada poraze na za- s fronti, da potolaži nezado- o ljudstvo.

JA SE PRIPRAVLJA NA OFENZIVO. on, 25. apr. — Včeraj so pokopali v Doverju osemindvajset Nemcev in dvaindvajset Ang- ežev, ki so bili ubiti v pomorski bitki zadnji petek. Angleški podadmi- ral v Doverju je ukazal položiti na krste nemških pomorščakov ve- nez z napisom: "Hrabremu in ga- lantnemu sovražniku."

AMERIŠKI ČASTNIKI V SOLO NA FRANCOŠKEM. Washington, 25. apr. — Vojni departament se bavi z načrtom, da pošlje gotovo število ameriških častnikov na francosko bojišče, kjer bo za nje najboljše šola, pre- den bodo vodili ameriške čete v boji.

ŠVICA SE BOJI. Bern, 25. apr. — Švicarsko čas- opisje je zelo alarmirano vsled vesti, da bodo Združene države u- stavile oziroma omejile izvoz živil v neutralne države. Listi priporo- čajo švicarski vladi, da nemudo- ma pošlje komisijo v Ameriko, ki ima poučiti ameriško vladu o prav- nem položaju v Švici.

AMERIŠKA KOMISIJA V RU- SIJI. Washington, 25. apr. — Pred- sednik Wilson se je odločil za sle- deče člane komisije, ki ima odpo- tovat v Rusijo, ako bodo sprejeli

VESTI IZ RUSIJE. Petrograd, 25. apr. — Poročilo delavskih sil se glasi, da so de- tje vojakov in pomorščakov mili na zboru v Seaborgu, da pošlje brezizena brzojavka po- listvom zavazniškega bojnega dvoja, ki ima sporočiti, da je lška flota in armada priprav-

ljena braniti svobodno Rusijo od morske strani do zadnjega moza. London, 25. apr. Iz Petrograda javljajo, da je radikalec Nikolaj Lenine nahujskal večjo množico ljudi, ki so se zbrali na Nevskem prospektu, proti ameriškiemu po- slaniku, češ, da je Amerika so- vrašna socializmu, ker je pustila obesiti socialističnega Mooneya v San Franciscu. Načelnik mestne milice je zavaroval poskušnost a stražo petdesetih mož, toda kakšnega na- pada ni bilo. Lenine se je pravkar vrnil iz Švice preko Nemčije (nemška vlada mu je zajamčila varno pot) in domneva se, da so ga "napumpali" kajzerjevi agen- tje v Švici in pripravili na to, da bo delal zdražbo v Rusiji.

AMERIŠKE VESTI. IZ SEJE MESTNEGA ODBORA. Chicago, Ill. — Seja mestnega odbora, pri kateri so se tri- mestni odborniki poslovali in novi prevzeli svoje posle, je bila zelo burna. Občinstva je bilo veliko na- vzočega, tako, da je bila galerija popolnoma natlačena. Najprvo se je organiziral mestni svet, pri ka- terem je takoj prišlo do zelo ostre debate. Potem je zahteval župan, da najpomozni uradnik prebere njegovo izjavo. Nastala je zopet ostra debata, ker so eni zahtevali, da naj se prej prebere poročilo od- seka. Po daljši debati je sledilo glasovanje, pri katerem je župan pogorel. Po različnih debatah o predlogih so večinoma vsi propad- li razven enega, ki je priporočal, da se novi mestni svetovaleci izvolijo v različne odseke.

Nato je župan prebral svojo pri- poročilo. Najvažnejše v njem je zahteva za takojšnjo zgradbo mestne podulnične železnice. Izjavil je, da se vsled tega ne bodo izdali bondi, ampak poseben davek na posestnike, ker imajo ti tako naj- večji dobiček od pozemljiske že- leznice. Seveda se bode pri tem po- rabil sklad cestne železnice, kateri spada mestu in znaša 20 milijonov dolarjev. Ta podzemna železnica bode mestna, kakor so vse ulice in ceste.

Splošno so mislili, da bode žu- pan zahteval, da se zopet izvoli Jacob M. Loeb v šolski odbor. Pri- čakujejo oster boj, ker delavska stranka zahteva, da se ne imenuje Jakob M. Loeb v šolski svet, ker je velik nasprotnik delavstva. Žu- pan namerava predlagati, da se ga izvoli za pet let; to pravico imata samo dva odbornika šolskega sve- ta. Videl je, da je bil pri tej seji prevečkrat poražen s svojo stran- ko, in prebral je samo imena kan- didatov, volitev je pa odložil za prihodnjo sejo.

Pollcijski načelnik je predlagal, da se nekaj policijskih postaj opusti, in namesto 45 obdrži samo 22. Na severni strani naj se jih obdrži samo 4, na zapadni 8, in 10 na južni strani mesta. Rekel je, da se s tem prihrani \$550,000 letno, kar bi se lahko porabilo za nastavl- enje 650 novih stražnikov. Priporo- čilo je bilo izročeno odseku. Na- dalje je bilo predlagano, da se ne da več gostilniških dovoljenj avstrijskim in nemškim podani- kom. Ta predloga je bila tudi iz- ročena odseku.

Francoski komisarji pri- dejo v Chicago. Chicago, Ill. — Tukajšnji fran- coski konzul je večeraj izjavil, da maršal Joffre, Viviani in ostali člani francoske vojne delegacije obiščejo Chicago po končani kon- ferenci. Angleški komisarji morda tudi pridejo. Priprave za sprejem so že v teku.

TRICENTNA POŠTINA ZA PISMA. Washington, 25. apr. — Davčni pododsek v poslanski zbornici je sklenil večeraj predložiti naredbo za povišanje poštne pristojbin. Poština za časopise se ima podvo- jiti in poština za pošiljanje prve- ga razreda se ima povišati na tri cente anča. Poština za navadna pisma bo potemtakem tri cente, ako sprejmejo naredbo.

AVSTRIJSKI DIPLOMATJE ODIDEJO. Washington, 25. apr. — Držav- ni departament je preskrbel vožnjo avstrijskim diplomatom in konzul- om na holandsko-ameriškem pa- rniku "Ryndam". Parnik odpotu- je iz New Yorka prihodnji teden proti Halifaxu, kjer bodo angleš- ke blokadne oblasti izvrševale preiskavo.

MLADA BOPARJA OBDOBJENA NA 19 LET JEČE. Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

ponudbo: Elihu Root, Charles H. Crane, profesor Harper iz chicag- ke univerze in bivši predsednik Roosevelt.

Ameriške vesti.

IZ SEJE MESTNEGA ODBORA.

Chicago, Ill. — Seja mestnega odbora, pri kateri so se tri- mestni odborniki poslovali in novi prevzeli svoje posle, je bila zelo burna. Občinstva je bilo veliko na- vzočega, tako, da je bila galerija popolnoma natlačena. Najprvo se je organiziral mestni svet, pri ka- terem je takoj prišlo do zelo ostre debate. Potem je zahteval župan, da najpomozni uradnik prebere njegovo izjavo. Nastala je zopet ostra debata, ker so eni zahtevali, da naj se prej prebere poročilo od- seka. Po daljši debati je sledilo glasovanje, pri katerem je župan pogorel. Po različnih debatah o predlogih so večinoma vsi propad- li razven enega, ki je priporočal, da se novi mestni svetovaleci izvolijo v različne odseke.

Nato je župan prebral svojo pri- poročilo. Najvažnejše v njem je zahteva za takojšnjo zgradbo mestne podulnične železnice. Izjavil je, da se vsled tega ne bodo izdali bondi, ampak poseben davek na posestnike, ker imajo ti tako naj- večji dobiček od pozemljiske že- leznice. Seveda se bode pri tem po- rabil sklad cestne železnice, kateri spada mestu in znaša 20 milijonov dolarjev. Ta podzemna železnica bode mestna, kakor so vse ulice in ceste.

Splošno so mislili, da bode žu- pan zahteval, da se zopet izvoli Jacob M. Loeb v šolski odbor. Pri- čakujejo oster boj, ker delavska stranka zahteva, da se ne imenuje Jakob M. Loeb v šolski svet, ker je velik nasprotnik delavstva. Žu- pan namerava predlagati, da se ga izvoli za pet let; to pravico imata samo dva odbornika šolskega sve- ta. Videl je, da je bil pri tej seji prevečkrat poražen s svojo stran- ko, in prebral je samo imena kan- didatov, volitev je pa odložil za prihodnjo sejo.

Pollcijski načelnik je predlagal, da se nekaj policijskih postaj opusti, in namesto 45 obdrži samo 22. Na severni strani naj se jih obdrži samo 4, na zapadni 8, in 10 na južni strani mesta. Rekel je, da se s tem prihrani \$550,000 letno, kar bi se lahko porabilo za nastavl- enje 650 novih stražnikov. Priporo- čilo je bilo izročeno odseku. Na- dalje je bilo predlagano, da se ne da več gostilniških dovoljenj avstrijskim in nemškim podani- kom. Ta predloga je bila tudi iz- ročena odseku.

FRANCOSKI KOMISARJI PRI- DEJO V CHICAGO.

Chicago, Ill. — Tukajšnji fran- coski konzul je večeraj izjavil, da maršal Joffre, Viviani in ostali člani francoske vojne delegacije obiščejo Chicago po končani kon- ferenci. Angleški komisarji morda tudi pridejo. Priprave za sprejem so že v teku.

TRICENTNA POŠTINA ZA PISMA.

Washington, 25. apr. — Davčni pododsek v poslanski zbornici je sklenil večeraj predložiti naredbo za povišanje poštne pristojbin. Poština za časopise se ima podvo- jiti in poština za pošiljanje prve- ga razreda se ima povišati na tri cente anča. Poština za navadna pisma bo potemtakem tri cente, ako sprejmejo naredbo.

AVSTRIJSKI DIPLOMATJE ODIDEJO.

Washington, 25. apr. — Držav- ni departament je preskrbel vožnjo avstrijskim diplomatom in konzul- om na holandsko-ameriškem pa- rniku "Ryndam". Parnik odpotu- je iz New Yorka prihodnji teden proti Halifaxu, kjer bodo angleš- ke blokadne oblasti izvrševale preiskavo.

MLADA BOPARJA OBDOBJENA NA 19 LET JEČE.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

Kansas City, Kans. — 19 letni Russell King in 17 letni Arthur D'Arcy sta bila obsojena na pet- najst let ječe. Sem sta prišla iz St. Louisa, da poizkusita svojo sre- čo kot avtomobilski banditi. Že drugo noč sta bila ranjena in pri- jeta.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Naznanja se vsem onim, ki so deležni kakšnega darila v tekmi, da naj se par dni potpre, koncem tedna bomo že poslali vsakemu svojo nagrado.

Kadar spremanite naslov, zapi- šite vselej stari in novi naslov.

RAD BI IZVEDEL za svojega brata Albina Obregar. Pred letom dni se je nahajal nekje v Monut, Harris, Colo., sedaj pa ne vem, kje je. Uljudno prošim cenjene rojake, če kdo ve za nje- gov naslov, da mi ga naznanj, ali naj se mi sam prijavi na naslov: Paul Obregar, P. O. Box 494, Witt, Ill. (Adv.) April 26, 27, 28, 29.

SVARILO. Svarilo pred prekanjenim tič- kom po imenu Anton Z. vulgo (Anton Šnider) doma je tam ne- kje iz okraja Krško na Dolenj- skem. Ima precej dolge prste, o- požarjamo vse rojake, da se ga varujejo. Nama je odnesel pre- cej obleke, ter jo je popihal men- da nekam gori v Minnesoto. Lah- ko se ga spozna, ker nima palca na desni roki. Svarila, John Ma- zi in Mike Platnar, R. F. D. No. 25, Box 12, Garrettsville, Ohio.

Trganje je prenehalo.

Gospoda: Predno vam nadalje pišem. Že- lim naročiti, da mi takoj pošljete še en zavoj vašega neprehvalje- nega Bolgarskega Krvenega Ča- ja, katero v resnici prinaša po- moč vsem, ki trpe bolečine na spodnem delu telesa. Jaz ga ra- bim sedaj in zato sem popolnoma prepričan, da bo ta pregul trga- nje iz mene. Jaz priporočam se- daj ta čaj vsakemu, naj ga živa, predno bo jemal cele kupe dru- gih kroglic.

To je moje tretje naročilo.

Vam zvesto udani

Michael Pavlek, 2120 18th St. Springfield, Ill.

To pismo mi še veliko drugih o zadovoljnosti je bilo poslanih H. H. Von Sehlcku, izdelovalcu Bolgarskega Krvenega Čaja.

Tisoče ljudi piše, da so se re- kili kašlja, obistnih bolečin, za- prtnice, trganja, nečiste krvi in izgube apetita s tem, da so rabi- li ta sloveči čaj.

Vi ga morate rabiti uprav se- daj, ko neha zima, da se vam kri izčisti in si tako ohranite zdravje v dobrem stanju. En veliki zavoj stane \$1.00 in za \$5.00 pa pošlje- mo 6 zavojov enake velikosti. Ako želite pošiljatev zavarovati pošljite 10c več.

Opomba: Veliki uspeh tega ču- dovito dobrega Bolgarskega Kr- vnega Čaja je povzročil, da so pri- četi ponarejalci pošiljati svoje ze- lišča na trg in trdijo, da je enake koristi, kot jih daje naš čaj. — Vsak naj pazi na enake ponare- de, pa če jih tudi zastoj ponu- jajo.

Pravi Bolgarski Krvi Čaj je izdelan in razposlan le od:

Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

KADITE TILLMAN CIGARE.

Unisko izdelane
Ibykus Cigare 10c
S. N. P. J. Cigare 10c
Tillman Cigar Co.
AURORA, MINN.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2607-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrit, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 88, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9408 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 11st St., Chicago, Ill.

NADESMNI ODBOR:

John Ambrošič, 351 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.

F. G. Tauchar, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo.

POBOSNI ODBOR:

Anton Hrast, 311-95th Ave., New Duluth, Minn.

John Radlšek, 679 box, Smiths, Pa.

Rudolf Pieteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

UREDNIK "PROSVETA":

John Zavaritnik

VRHOVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6305 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDEBAR, 2607-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDJE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOHN AMBROŠIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLIVE VERJIM, ki sta jih rešili prva in druga in- stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 311 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, namazila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2607-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:

"UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2607-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništva in upravljalstva "Prosvete" se rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, na je to nove- d ako letite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Sejo glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretji četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem odprl trgovino s mešanim blagom in se priporočam za obilen obisk — Vsakemu bom hvalečno postre- gel po zmerni ceni.

ANTON ZOERNIK, HERMINIE, PA

Pozor rojaki!

Kadar potrebujete pisalni pa- pir in kuverte z vašim imenom in naslovom tiskanim v ogljavju, vprašajte vselej za ceno pri meni.

MIKE ČEBASEK, Van Voorhis, Pa.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporočam Slo- venci za izdelovanje stavbniških načrtov.

Tel. Franklin 5601

TEL. NA DOMU AUSTIN 35008

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljite denar vašim prijateljem v staro domovino po najnižjih cenah.

Plačujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge.

MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

Mogoče vam še ni znano,

kje se dobi najboljšo blago za trgate in po nizki ceni. Tako mesto je samo ono v Ameriki in to je trgovina na veliko Berman & Osgood v Pittsburgh, Pa.

Pazmo prečitajte sledeči cenik:

4 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal. \$1.75	Najfinejš
---	-----------

SORODNI DUŠI.

Spisal Josip Premk.

(Nadaljevanje)

Zapoljčani niso zahajali v tisto gostilno, kjer je posedal po leti kak gospodski človek, raje so ostajali pri Urbanovu, kjer je bilo vse bolj domače.

Ko pa so drugo leto postajali dnevi zopet gorkejši in je ležal sneg samo še tupatam po jarkih in senenatih obgozdnihi jasih, je prišla v tisto belo hišico v Podmestju — Katinka. Prišla je kakor čez noč; nikdo ni slutil — neke nedelje so jo zagledali hitri črnoblečeni čdeseti maši. Čisto se je izpremenila. O nekdanji bolehnosti ni bilo sledu, dasi je bil njen obraz še vedno bel in než, in kdor je ni poznal prej, ni mogel verjeti, da je bila ta napol gospodsko oblečena, vitka Katinka — nekdanj najbolj zanemarjena deklica v vsem Zapolju. Anževka jo je gledala z razprtimi očmi, a Katinka ji je samo prikinjala in hitala mimo začudenih vaščanov molče proti Podmestju.

"Pa koka, da je vzel ta človek iz mesta ravno to Katinko?" je modroval in ugibal Urbanovec, a Anževka mu je zagonetko na kratko razrešila:

"Saj veš, ničvrednica je in gotovo sta se spoznala kje v mestu! ..."

Tudi Katinka je vedela, kako govorijo in mislijo o njej, in slonela je čisto, zamišljena z žalostno misli, pri oknu v noč ... gledala gori po klanec in na polje, obliko od mesečine, razteza jo se tja proti hribu, kjer je ležalo Zapolje — kraj in začetek njenega trpljenja ... Mislila je na vse, kar je križalo njena pota, a najjasneje je vstajal pred njo župnik Anton s svojimi resnimi, skoro osornimi očmi tam na samotni dolnjiški fari, ki ji je tolikrat prigovarjal, naj ne misli na Zapolje, na nje, ki je niso in je ne bodo nikoli ljubili ...

A Katinka je nosila v srečo sladko skrivnost: pred leti že ji je kanilo v dušo ... česar ni mogla pozabiti in kar jo je privabilo nazaj med nje, ki se jih je tako bala ...

III.

Sam je sedel Lovro v krčmi v Podmestju. Skozi okno so lili v sobo medli zimski žarki in obsevali beli obraz črnolase Katinke, ki je sedela pri peči in krpala rožast namizni prt. Včas je povzdignila oči k Lovretu — globoke in temne in na drobni, rdečih ustnicah se je pojavil nasmehek, ki se mu je zdel tako ljubeč in v katerem je videlo svojo odkritosrčno, nedolžno dušo ...

"Torej praviš," je povzela Katinka in ga ljubeznivo pogledala — "da se huduje tudi Urbanovec nad našo gostilno? Čudno, saj je bil že sam parkrat tukaj!"

"On? Urbanovec?" se je začel Lovro in razširil oči, kot da ne more verjeti.

"Glej lijaka, a drugače govori o tebi in tvojem gospodarju, kot da sta oba garjava!" ...

"Kaj govori?" je povprašala Katinka in prenehala s šivanjem. "No, po pravici povej, saj ne bo nikdo zvedel. Veš, tebi verujem, Lovro, ker si mi bil že od nekdanj najodkritosrčnejši izmed vseh!"

To je izpregovorila s tako ljubko zvonečim glasom, da bi ji Lovro povedal vse ... pa če bi zahtevala še tako skrivnost. Vendar je še nekoliko pomolčal, kot da premišljuje, ali bi ji povedal ali ne.

"Tako mislijo," je dejal naposled bolj tiho — "da sta si s tem človekom iz mesta, ki je napravil to hišo, tako nekoliko bolj — ožja ..."

"Kako?" je povprašala Katinka, a rdečica v obrazu jo je izdajala, da ve, kaj misli Lovro.

"No, tako ... da gleda bojda za teboj. Staro žensko ima in ..."

"In ti to verjameš?" ga je prekinila Katinka in ga pogledala naravnost v oči.

"Jaz ne," je zatrdil Lovro — "ker poznam opravljive jezike in vem, da se ti godi krivica."

Katinka ga je pogledala hvaležno. Položila je šivanje poleg sebe na klop, sklenila roke v naročju in zela nekaj časa molče predse. Lovro je videl, kako je hitreje in hitreje utirilejo dolge, črnosivlene trepalnice in kako ji poljejo mlade prsi ...

"No, vidiš, zakaj si me silila, da sem ti povedal — sedaj si žalostna."

Katinka je odkimala in povzdignila oči k nje-mu. "Zakaj bi bila žalostna?" je odvrnila polglasno in se hotela celo nasmehnuti. "Saj vem, kako mislijo o meni, dasi jim nisem storila nikoli nič zalega!"

Nato je umolknila. Tudi Lovro je nekaj časa molčal.

"Čudni in zlobni ljudje so to," je povzel čez nekaj časa. "Svojih grehov ne vidi nikdo, in če se govori o katerikoli napaki, so vsi sami svetniki. Med njimi sem rojen, a vendar se mi studijo in strah me je, da je tu kraj moje zibelci. In vse se je rodilo iz hinavščine, ker jih ni, da bi jim povedali kakor župnik Anton, do zadnjega kota je cerkev polna, a niti deset jih ni resnično pobožnih. Rečem ti, Katinka, dasi je grdo, ni jih morda daleč po svetu tako hinavskih ljudi, kakor so v tem Zapolju!"

Katinka ga je poslušala in niti z očesom ni trenula, ker tako ji in Lovro se nikdar nista govorila.

"Nikoli nisem mislila, da jih tako poznaš," je odvrnila zadovoljno in se zagledala skozi okno tja v klanec, ki je bil pokrit s prvimi snegom. "Ko bi trpel toliko, kolikor sem pretrpela med njimi, potem bi jih poznal še bolj. Včas, ko se spominam svojih detinskih let tu v Zapolju, razumem njih zlobnost, a njih neumnostosti še danes ne morem umeti. Tudi župnik Anton mi je mnogokrat dejal, da bi ne ostal med temi ljudmi, pa da ga postavijo za škofa. Tam na Dolenjskem živi na samotni župnijski stokrat zadovoljnejše, nego je tu, kjer se klanjajo ljudje čisto drugemu bogu. Nič

samo besede na jeziku in svetohlinsko vrtenje oči iz pobožnosti radi imena in dobička. —

Lovro ji je smehljalje prikinjal in Katinka je posegla zopet po šivanju.

"Pa kako, da si prikaže nazaj mednje?" je povprašal Lovro, da bi zopet pričel pogovor.

Katinka je skomignila z rameni in skimala. "Saj sama ne vem, kako da sem zazelela nazaj med te ljudi, ko sem nekaj tako željno čakala, da jih zapustim. Nekaj mi ni dalo miru ... nekaj je ključalo v srečo, da sem marsikatero noč jokala do zore, a tu ni nič bolje. V srečo čutim nekako praznoto, nečesa pogrešam, a sama ne vem kaj ... Zdi se mi, da sem na svetu čisto, čisto nepotrebna, samo v napatje in spotiko drugim ..."

Zalosten je postal njen glas in oči je vprla v tla. Lovretu je bilo, kot da mora stopiti k njej in ji povedati, da ni nepotrebna na svetu in da bi bil on silno žalosten, ako bi je ne bilo ... A premagal se je, ker Katinka se mu je zadelala tako čista in nedolžna, da bi jo onečastil že z nespo-dobno mislijo. Podprl si je glavo z obema rokama in se zagledal v njeno rdečkasto copatico, ki je ljubko kukala izpod črnega krila.

Od peči se je širila po sobi prijetna toplota, zunaj pa so snurke na klanec upogibale svoje pahljačaste veje pod belo težo. Lovretu se je zdelo, ko se je ozrl skozi okno, da ni doživel še nikdar tako lepe zime. Čist in rezen zrak je drhtel zunaj nad poljem, a njemu je bilo tako gorško in prijetno, da bi šel in zaukal sredi sneženih poljan.

"Glej, danes sem tako nekako srečen," je povzel, ko je Katinka zamišljeno zrla predse — "kot bi mi ne bila umrla pred mesecem dni mati!"

"No, vidiš, ti si jo vsaj poznal, meni pa ni bila sreča niti toliko mila! Da bi imela vsaj enega svojih, a sem, ko da sem padla z neba!"

"No, saj je z menoj skoro ravno tako," jo je skušal nekoliko tolažiti. "Mati, da, mati, me je ljubila, a očeta nisem poznal. Ta štačunar pa mi je tudi vse prej nego — očim. Čudno, da ga je vzela moja mati!"

"Vidva se menda kaj slabo razumeta, kakor pravijo, ali ne?"

Lovro se je nasmehnil prisiljeno in si natočil vina.

"Kdo bi se razumel s takim brezsrčnejšem in skopuhom!"

"Da je skopuh, tega pa nisem mislila," se je začudila Katinka in prestala s šivanjem.

"Zakaj ne?" jo je povprašal Lovro.

"Zato, ker sta bila z nekim trgovcem iz trga že parkrat tukaj, a je vselej vse on plačal!"

Lovro je začudenja zaprl oči in prvi hip ni mogel niti odgovoriti.

"Kaj mi praviš, Katinka! Moj očim, da je bil pri tebi in celo parkrat?"

"No, da!" je prikinjala Katinka.

Čudno; tega bi ne verjel, da mi je povedal kdo drugi.

"Saj to vendar ni nič tako groznega," je dostavila Katinka. "Različni ljudje prihajajo sem."

"Da, da, različni ljudje; a da je med njimi tudi moj očim, to je zame novica. Steinstokrat je že proklel to hišo; človek bi mislil, da se je ogne na tisoč korakov!"

Katinka se je nasmehnila in je pogledala Lovreta z nekako zamišljenimi očmi ... a Lovro je gledal predse in stisnil obrvi v ostro črto.

"Vrag vzemi te ljudi!" je zamrmral in skimal z glavo, pri tem pa pogledal Katinko z vprašajočim pogledom, kot da je ne razume ali ji ne — verjame ...

"Kaj premišljuješ?" ga je povprašala Katinka.

"O svojem očimu," je odvrnil Lovro in pobobnal s prsti po mizi. "Ako zahaja semkaj, vem, da ne hodi z dobrim namenom, pa naj namerava karkoli ... Še nikdar ni mislil ta človek dobro in pošteno —"

"Morda ga sodiš pa vendar nekoliko preostro," je opomnila Katinka, a njen obraz je ostal hladen in miren, kot da govori o največjem tuju.

"Poznam ga," je odvrnil Lovro in naguban čil čelo, kot da mu je kanil v dušo bogve kako žalosten spomin ... "Še v sanjah me oblije mrzla zona, če zagledam njegov obraz, tiste prijazne oči, ki znajo tako hliniti ... Moja mati jim je verovala, ubožica, in tudi mnogi drugi jim verjamejo, a jaz ne!"

Skoro zadirajoč in osoren je postal njegov glas in Katinka se je prišepetala bliže k peči, kot da se ga boji ...

"Ako hodi sem," je nadaljeval Lovro — "za-lezuje mene ali pa —"

"No, kaj misliš?" ga je Katinka vprašala, ko je Lovro umolknil.

"Ali pa tebe in gospodarja te hiše, zoper katerega ve toliko povedati!"

"Saj vendar ve, da je brat župnika Antona; drugače bi tudi mene ne bilo nikdar tukaj!"

"Vedi vrag, kaj namerava; brez vzroka gotovo ne hodi sem," je zatrdil Lovro in izpil kozarec rumenega vina. "Navadno zahaja k Urbanovu, kjer te glodajo do kosti —"

"Koga glodajo?" se je zagrohotal med vrati visok, precej suh, napol gospodsko oblečen človek, ki ga je lahko vsak poznal za vaškega učitelja.

"Dober dan, gospod Ažme," ga je prijazno pozdravila Katinka in mu primela običajno četrtniko.

"Ali sem morda kaj zmotil?" je dejal učitelj, se pogledal po temnih brkih in pogledal smehljalje Lovreta in Katinko.

"Kako to mislite?" je povprašala Katinka z nasmehom in sedla zopet k peči.

Učitelj je sedel na konec mize Lovretu nasproti, natočil in srehal v dolgih požirkih. Ko si je bil prižgal viržinko, se je obrnil proti Katinki.

"Tako mislim, kakor mislijo Zapoljčanje," je odvrnil — "da so za Lovreta že pripravljene vialice, če se bo še kaj dosti krepčal v teje krčmi!"

Lovro se je zasmejal, tudi Katinka se je nasmehnila, a učitelj je zbral obraz v silno resne gube.

(Dalje prihodnje).

Vojni spomini nemškega vojaka.

Prosto prevel Jože Ambrožič.

(Nadaljevanje.)

Znečnjava je nastala in vse je hitelo, da doseže most. Konjiki stoječi na obrežju, tvoreči zadnje krilo, so se pognali tudi proti mostu. Naenkrat je bila pred mostom velikanška kepa, sestoječa iz konj in mostova, vse je hotelo doseči drugo stran obrežja. Nam se je zdelo, da se bodo mostovi potopili pod veliko težo.

Praporščak je gledal vse to kakor mi in tiščal krčevito slušalnik telefona na uho; druga roka mu je pa počivala na ključu vžigalnega aparata. S pridržano sapo je zija-l na mase na mostu. "Ako ni telefon pokvarjen," je zamrmral. Vedel je in mi vsi, samo kratak ukaz po telefonu — nato se začne — ni veliko dela — samo parkrat se obrne hitro ključ. On pri enem, možje pri drugih — in vse je opravljeno.

Vedno so se valile čete čez most — še polovica jih ne na oni strani, največ konjikov. Drugi most, ki je stal malo bolj visoko ob reki, ni tako trpel. Videli smo že, kako so prvi Francozi prišli na most in ga prekoračili — ali most je še stal. Narednik, ki je opravljal drugi aparat, ni vedel kaj začeti, ker ni dobil še ukaza. Na to je pa kar iz lastne volje spustil most v zrak in sto in sto Francozov je dobilo grob v Marne.

V istem trenutku pa dobi praporščak povelje, da razstreli drugi most. Pomišljal je, če izvrši ukaz, ker je bilo še nekoliko tisoč nemških vojakov na sovražnikovi strani. Videl je tudi, kako se vojaki trudijo, da pridejo preje čez most. Vedno bolj je zadnjih par tisoč stiskal nasprotnik in vedno bolj je zahteval telefon izvršitev ukaza. Praporščak je poskočil, sunil aparat poleg stoječemu pionirju — in v drugi sekundi — grozen pok — tramovi in ljudje so bili do sto metrov vrženi v zrak, in kakor povodenj, ki nese razno-vrstne stvari s seboj, tako je bila tudi površina Marne, les, mostovi, raztrgane uniforme in konji; tu je izgubilo veljavo vsako znanje plavanja in vendar so še vedno skakali vojaki v reko; da se rešijo.

Na nasprotni strani so pa začeli Francozi pobirati orožje nemških vojakov. Tisoče vjetnikov, brez števil konj in strojnih pušk je padlo nasprotniku v roke. Ko smo se ravno pripravili, da gremo z vžigalnimi aparati nazaj, smo izvedeli, da so napravili zmoto, ki se pa ni dala popraviti.

Ko so prekoračili zgornji most, ki so ga je malo rabili nemški vo-jaki, bi morali spustiti tudi toliko nasprotnikov čez, da bi jih lahko vneli ali ujeli. Ko bi bil most razstreljen, ne bi mogli dobiti pomoči, in to bi bila njih poguba. Tako je nameraval generalni štab.

Narednik pa, ki je imel to izvršiti, se je domisljal: da mora biti telefonska zveza pokvarjena, in je iz svojega nagiba spustil most v zrak. V ravno istem času pa je dobil praporščak neki ukaz, katerega pa med razstrelbo ni razumel, vrgel je slušalnik stran, postal nervozen in tako umoril sto in sto naših vojakov in naredil tisoče ujetnikov.

Na divjem begu.

Nismo imeli dosti časa za premišljavanje, ker smo dobili povelje, da mora oditi naša stotinja v Vitry in se zbrati pred katedralo. Z vzdihom olajšave smo začeli izginjavati, in sedaj bolj hitro kakor po navadi, ker že je sovražnik začel s topniškim ognjem. Od ran-jenev drugih oddelkov smo izvedeli, da že Francozi stojijo na tej strani Marne na več krajih.

Pogovarjali smo se o položaju in bili vsi ene misli. Že v Belgiji smo imeli velike zgube, vsaki dan je zahteval število žrtev, zmirom so se krčile naše vrste, veliko stot-nij je izginilo, druge so zopet gro-zno trpele. S tem izstradanostim mož-tvom in z desetkainimi stotninami stojimo sedaj z vsem preskrblje-nim sovražniku nasproti.

Nasprotnik dobiva vedno sveže čete nas je pa čimdalje manj. Izprevideli smo, da je nam nemogo-če vzdržati. Od vojakov drugih čet smo dobivali vesti, da se njim ni godilo bolje kakor nam. Izgu-be na življenju in blagu so bile z našimi enake.

Nehote sem se spomnil boga Nemcev, ki jih je zavrzel. Mislim, sem tako glasno, da so še drugi slišali.

"Kogar hočejo bogovi pogubiti, ga udarijo s slepoto," je pripom-nil neki pionir.

"Gotovo je mislil na Belgijo, Sanchery, Sommpy, Suippes in še na druge. Kot slepi norci smo dr-li v svojo pogubo."

Ko smo prišli v Vitry, se nam je zdelo, da je tu revščina še večja kakor zunaj mesta. V vsem me-stu ni bilo hiše, da ni bila napolnje-na z ranjenci, in med vso to gro-zoto nismo pozabili pleniti. Da so dobili več prostora za ranjence, so izpraznili vsa skladišča in tr-go-vine, opravo in drugo pa zmeta-li na cesto. Sanitetni vojaki so hodili okrog in kar je imelo velja-vo so vzeli. Vendar najhujše voj-ne hijene dobimo med vojaki — vozniki. Ti imajo dovolj prostora za vsako stvar na voze. Da je to resnica, dokazuje dejstvo, da je bilo vpljenjenih več zavojev vojne pošte, ki so vsebovali prstane, ve-rižice, drage kamne itd. Tualitum so katerega zasačili ali le maj-hen del, niti 1000 tatvin niso kaz-novali iz med 100.000.

Tukaj v Vitryju je stala nji-hova trgovina zopet v cvetju. Vo-jaki — vozniki niso v vojni v no-beni direktni smrtni nevarnosti; veliko lažje dobe živeti kakor bo-jujoči se vojaki, ker ga sami vozi-jo. Ker vedo, da njih življenje ni direktno izpostavljeno nevarnosti ter se skoraj zanesljivo vrnejo iz vojne, jim je bila vojska trgovina, in so si prilastili kar so največ mo-gli. Bili so tudi navdušeni patrioti-je in so se izražali, da bi vojna vsaj še leta trpela.

Kasneje smo lahko razumeli, a-ko je cesar kje na zapadu govoril podžigajoče, da so bili vojaki v najboljsem razpoloženju. K tem vojakom so pripadali vozniki in posamezne divizije konjikov, ki so bile daleč za fronto pridružene zbornim in generalnim štabom.

Ko smo prišli do katedrale, smo se naznanili tam, že čakajočemu poročniku Spanu. Brani je očet-njavo tu v mestu. Lepo obrit v novi obleki izgledal je ravno nasproti od nas. Stali smo tu z raz-trgano opravo, zmešanimi dolgimi lasmi, katerih se je držalo blato. Rekel je, naj počakamo.

Vsedli smo se in opazovali rev-ščino na okrog. Cerkev je bila pol-na ranjenec. Mrtve so nosili ven, da naredo drugim prostor. Kraj cerkve so jih nalagali lepo v vr-sto, potrudili smo se in jih začeli šteti. Šestdeset jih je bilo lepo zlo-ženih v ravni vrsti. Nekateri so i-meli še dobre suknje na sebi, med-tem ko so bili naši vsi raztrgani. Ležali so tudi pionirji med njimi, ali njihova obleka je bila raztrga-na kakor naša. Vzemimo si sukn-jo od pešev. Suknja je suknja.

Začeli smo slačiti mrlične in pri-merjati njih suknje; nekateri so bili že trdi kakor kos lesa. Neka-teri so dobili kaj primernege, dru-gi ne, in ti so morali čakati na drugo priliko.

Tudi čevlje smo potrebovali ali tudi niso imeli dosti boljše, saj so jih ravno tako dolgo nosili kakor mi. Začeli smo iskati in našli par sicer precej malih, ali dobro ohranjenih. Nekemu izmed nas pride-jo prav.

Dva moža sta ga poskusila sezu-ti.

"Ti se pa drže noge", je rekel neki pionir.

Pomagala sta še dva, držeč za nogo, medtem ko sta druga dva vlekla. Tudi sedaj ni šlo. Noga je že odrvenela in je bilo nemogoče črevelj sezuti.

"Pustite!" je rekel oni, ki je držal za nogo, popreje mu odtrga-ta nogo, kakor dobita črevelj raz-ajo.

Pustili smo ga, medtem je pa prišel neki zdravnik mimo.

"Kaj delate?" je vprašal.

"Hočemo ga sezuti."

"Potem ga morate razrezati, — trtva noga ne izpusti črevelja." In šel je dalje.

Neki pešec, ki je stal poleg je dejal:

"Veste kaj," pri tem je poka-zal na mrliča, "ti tudi nočejo hodi-ti bos!"

(Dalje prihodnje.)

Nasveti za do

KAKO ZDRAVIMO NEŽELJENE ČLOVEŠKE UDE

Večkrat se pripeti, da se na fronti razni telesni deli. Najbolj uspešno zdravilo zoper mraz zline je izumil pred 17 leti zdravnik M. Oxner v Varšavi in ga pripravljajo varšavski lekarji. Pripravi se pri zmrazjenih delih, negaleh v Aleksandrovi bolnici in v Monakovem in kakor je poznati iz poročila tanskega kneza vladarja na zdravniško akademijo v Parizu, z zelo po-nim uspehom.

To zdravilo je sestavljeno iz nega kubičnega centimetra ete-rove kisline in sto kubičnih centimetrov destilovane vode. Zmes se po sledečih pravilih:

- 1.) Zmrzle ude umijemo s toplo vodo in mimi, da se na način odpravi vsaka sled mra-be, nesnage i. t. d.
- 2.) Zmrle ude držimo 10 minut v vroči vodi, — to je v vroči kolikor se mora držati.
- 3.) Zmrzle roke in noge namo-čimo v isto, posebno med prsti.
- 4.) Bolne točke in kosa okoli njih moramo s Kowalkijevim čiš-čino in z mehki čopičem dobro namazati.
- 5.) Namazane točke se moro-same od sebe posušiti.
- 6.) Še enkrat moramo namazati kakor je povedano tretji-ki.

Ta proces moramo ponoviti dvakrat na dan in sicer vsi predno gremo spat in zjutraj, ko dar vstanemo, le s tem razliko, da zjutraj ni mlo ne obdobje trebno. Ako se nahajajo med sti razpoke, je lahko mogoče, pride vanje salpetrorna kislina, to jih je treba s pavlo ali še-ščno drugo mehko tvarino dobro ali očistiti. Posebno moramo ziti na to, da ne pridejo črna razpokana koža v dotika s tekočino. V najtežjih slučajih zmrzline (izvzemli one, ki imo odprte rane za posledico) posu-jo bolečine v par dneh in bolno ozdravijo v osmih dneh popra-ma. Kadar niso zmrazjeni mi-ručeji, zatekli in trdi, tedaj stvar v red, ter naj se z zdrav-njem preneha. Sveže bole, ki stanejo valed uraza na ta m-ozdravijo že v par dneh; odpr-rane, nastale vsled zmrzline, morajo zdraviti javendelov-ljem.

Citronat.

Olupkom pomaranč, limon in citron odstranite belo, grenko trano kožo, na kar jih kuhate toliko časa da postanejo mehki. Potem odlijte vodo in postavite jih 24 ur v mrzlo vodo, ki je rate večkrat premenjati. Nato zopet odcedite in denite v vodo. Na vsak funt olupkov v-ahajte en funt sladkorja v pol-ja ta vode, s stopljenim sladkor-jem polijte olupke in vse skupaj stite do drugega jutra. Potem berite sirup in ga zopet pet ali kuhajte in s skuhanim, oči-raztopljenim sladkorjem polijte olupke. To ponavljajte pet- in vsakokrat mora ostati sirup 12 ur na olupkih. Koščeno v-ahajte zopet enak sirup, polijte kor omenjen in čez nekoliko p-oberite olupke in jih na belu papirju pri primerni gorutosti sušite. Na ta način se dobi citronat.

Kako jemo šparglje.

Neki strokovnjaški list za p-stronomijo trdi, da v vsaki do-šparglje drugače jedo ter d- drugemu očitajo nedostojnost tem opravilu. V "kulturnih žavah" vživajo cele šparglje, s-protne v Angliji porabijo gl-vice. Sicer je to boljše od-živanje, kajti zelo ro-rodno je, ako četi špargelj p-rodno je, omako, poskropi in p-snaži vse okoli mize sede-živanje špargljov je najbolj-še držimo sledečega predp-špargelj primemo na spo-špargelj s palcem in sredin-špargelj s desno zabo-domo v-roke, z desno zabo-domo v-šredino. Na ta način ne p-šparglje v omako. Bele šparglje-ko so še sveži in nežni, la-žemo na kosčke in povr-žimo ne da kaj zgube na svojem katnem okusu.

Pralne škafe najlože oči-mlitih pen, če jih odrgne- ljo.